

Voorwoord

Progressie in het medisch onderwijs

De ontwikkelingen in het medisch onderwijs lijken de laatste jaren in een stroomversnelling te geraken. Er zijn internationale tijdschriften op dit gebied, jaarlijks internationale congressen en veel kleinere en grotere conferenties. Alleen al in de Nederlandse taal verschenen in 1995 circa honderd publikaties over medisch onderwijs. Natuurlijk is er sprake van een wisselend niveau en een wisselende invalshoek. Er zijn, afhankelijk van waar de publikaties verschijnen, nogal wat beschrijvingen van op zichzelf interessante lokale ontwikkelingen, zoals nieuwe onderwijsvormen of toetsingmethoden. Mede om de aandacht te vestigen op bredere, veelal internationale ontwikkelingen is door de organiserende werkgroep van het Gezond Onderwijs Congres het initiatief genomen om aan een aantal deskundigen te vragen een overzicht te geven van de stand van zaken op een bepaald terrein van het medisch onderwijs, gericht op het publiek van docenten in het Nederlandse Gezondheidszorg onderwijs. Zij verzorgden een voordracht tijdens het GOC-95 binnen een kader dat is aangeduid met 'Progressie in Medisch onderwijs'. Ook is hen gevraagd hierover een artikel te schrijven. Deze artikelen zijn in dit themanummer van het Bulletin Medisch Onderwijs gebundeld, aangevuld met de plenaire lezing van professor Norman van de McMaster Universiteit Canada. Van deze vijf artikelen zijn twee bijdragen oorspronkelijk in het Engels geschreven. Zij zijn voor het BMO vertaald.

De artikelen zijn onafhankelijk van elkaar geschreven. Dit heeft geleid tot enige overlap tussen de verschillende bijdragen. Daar waar dit het geval is, is er volgens de redactie voldoende verschil in benadering van het onderwerp. Norman en Regehr geven een gedegen overzicht van de literatuur over informatieverwerking en leerprocessen met bevindingen die nuttig zijn voor de onderwijsontwikkeling, zij het dat veel theoretische inzichten nog vertaald moeten worden naar de onderwijspraktijk. Dolmans en Schmidt geven bij de beschrijvingen, die deels betrekking hebben op dezelfde onderwerpen als besproken door Norman en Regehr, juist handvaten voor het onderwijs door het onderwerp te ordenen in een aantal inzichten met hun betekenis voor de praktijk. Jolly en zijn collega's beschrijven de problemen en onderzoeksbevindingen op het terrein van het klinisch onderwijs in de ziekenhuisomgeving, vooral in het Verenigd Koninkrijk. Het artikel geeft een goed beeld van ontwikkelingen op dit gebied en beschrijft hoe het onderwijs niet zou moeten worden ingericht, met enkele aanwijzingen voor wat er veranderd zou moeten of kunnen worden. Bögels beschrijft een smaller terrein, namelijk dat van de training van gespreks- en anamnesevaardigheden. Het is een gedegen overzicht van de stand van zaken. De toetsing van deze vaardigheden komt in het artikel van Bögels beperkt aan de orde. Hierop wordt in het artikel van Van Luijk uitgebreid ingegaan. Van Luijk besteedt vooral veel aandacht aan de ervaringen met het stationsexamen in de praktijk en stelt zich de vraag wat wij daarvan kunnen leren. Dit levert nuttige en praktische wenken op voor de verdere ontwikkelingen en implementatie van vaardigheidstoetsen.

Namens de organiserende werkgroep GOC-95

Th. J. ten Cate

C.P.M. van der Vleuten